

Reklama ob 4 jutraj.
Stane odelotno . . . 240 K
mesečno 20
za vsaki odelotno . . . 300
za inozemstvo . . . 600
—
Oglas na vsaki mm višine
stolpe (38 mm) . . 2 K
mal oglas do 90 mm
stolpe (38 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 142
Telefon št. 13
Upravištvos:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 26
Račun iz. pošt. dok. urada
št. 11.542

Ljubljana, 28. avgusta.

Naše čete zapuščajo Bajo in Baranjo. V ozemlje, kjer je skoro tri leta gospodovala naša trobojnica, a si ni mogla te posesti legalizirati na megalnim mestu v Parizu, se vračajo madžarske oblasti. S tem zapuščamo teritorij, ki smo ga zahtevali zase na mirovni konferenci, teritorij na katerem ne biva sicer le naš hivelj marveč v obilnem številu zlasti Nemci, kjer pa je Jugoslovani vendarle toliko ko Madžarov, tako da ga lahko vsaj z isto pravico reklamiramo zase ko Budimpešta. Razsodišče v Parizu nam ni bilo naklonjeno, kakor že tolikokrat ne, in nam je reklo, da naj izročimo Baranjo in ocelo Madžarski, da bo ta tem lažje oddala »Burgland« Avstriji. Mi smo se uklonili.

Primerne je, da se malo bolj pomudimo pri tej stvari. In sicer iz našega domačega stališča, ker vsebuje za našo nauko, ki ga je treba zapisati globoko v spomin, da ga o priliki prezentiramo onim našim domačim prijateljem, ki so še nedavno čepeli na svojem samoslovenskem svetu in učili narod.

Ko so se vrtila dolgotrajna in brezplodna pogajanja za mejo s Italijo, so prihajale vedno bolj sivošlehe vesti, iz katerih smo hitro razvideli, kak je položaj Italije je hotela imeti imperijalistične, vojaško prvovrstne meje, entente je o stvari izjavila svoj neinterese, Wilsonova zvezda je zahajala in nam je pošiljala še zadnje teoretične tolažbe. Ko smo videli, da smo sami s Italijo, in smo spoznali, kak so njeni nagibi, je bilo za vsakega normalnega, preudarnega človeka jasno, da vodi naša pot prej ali slej v Rapallo. Kajti na koncu koncev je bil problem le v enem: ali se udarimo s Rimom ali sprejmemo njegov diktat. Vse drugo, protestna šorovanja, vse argumentiranje, vse velika, a prazne geste so bile dekoracija, jedro je bilo obojeeno v gorenji označbi.

In v tem času so se pri nas na ves glas oglašali politični modrijani, ki so vsi diplomatsko nesrečo s Italijo spravljali na račun Beograda. Beograd je sve zakrivil; njemu ni za našo Primorje, Srbom je vseeno, ali je par stotisoč Slovencev več ali manj, da morda jim je celo všeč, če nas je malo manj... In tako dalje, očitkov brez konca in kraja.

Še lepše se je isto pokazalo o priliki koroškega plebiscita. Zopet so modrijani trdili, da so se »Srbi« zato vda li odločbam plebiscitne komisije in odpo klicali vojaštvo pred glasovanjem po izglubenem plebiscitu pa zopet na antantno povelje tako hitro zapustili Koroško, ker jim za slovensko deželo ni mnogo. Da, ako bi se šlo za kako srbsko pokrajino, za Banat ali kaj podobnega, tedaj bi jih živ kret ne spravil venjak, nikdar pa kaka papirna krpa. Taki so bili vsakdanji občutki, ki si jih lahko poslušal, da so te uče la bolela.

Kaj pravijo danes ti ljudje? Ali bo jo šli k vsem onim, katerim so takrat s svojimi sofizmi vzbujali nezaupanje do srbskega dela našega naroda in popravili svoja laž dejanja kajti neprijetni razvoj stvari je z dokazom postavil na laž njihova obrekovanja. »Srbi« so se glede Baje in Baranje prav tako uklonili zahtevam ententnih zastopnikov kakor so storili svoj čas, za Koroškem. Iz tega mora vsakdo razvideti, da ni bilo umika na Koroš kem vzrok nezainteresiranje, marveč ležanski položaj, ki ga najboljše označimo s stavkom, da z glavo ni mogoče ukazi zid. Vlada je morala, popolnoma inako takrat ko se je odločalo o slo venski zemlji, ko sedaj ko je šlo za srbsko deželo.

Tako bo bodočnost razkrila še marš katero frazo še marsikatero domi ljiijo našega velikega samoljubja.

OBČINSKE VOLITVE NA PRIMORSKEM.

Trst, 24. avgusta. (Izv.) Tekoči te len se sestanejo v Trstu delegati ge neralnih civilnih komisariatov in za to potnikov Gorice, Trsta, Poreča in Fridentra na konferenco, da določijo način, po katerem naj se izvršijo ob činske volitve v novih krajih Italije. Občinske volitve se bodo razpisale takoj po Bonomijevem povratku iz no zemstva ter se bodo izvršile te kom bodočih šestih mesecev.

Kralj Aleksander na potu k okrevanju

UREDITEV PRESTOLONASLEDSTVA.

Pariz, 24. avgusta. (Izv.) Včerajšnje in današnje zdravniške objave o bo lezni kralja Aleksandra ugotavljajo znaten preokret na bolje.

Pariško časopisje se bavi obširno s kraljevo boleznijo. Izjavlja mnenje, da se bo vrnil kralj Aleksander v Ju goslavijo tekom desetih dni. Po nje govem povratku se bo v sporazumu z vlado in parlamentom takoj lotil vprašanja prestolonasledstva, ki je zelo pereče. V poštev pridejo princi Gjorgije, Pavle in Vsevolod, sinček kneginje Jelene.

(Poročila pariških listov glede pre stolonasledstva so netočna, ker je to vprašanje jasno rešeno v vidov danski ustavi: pravico do prestola imajo moški potomci kralja Aleksan dra po načelu prvorojenstva. Le v slučaju, da bi umrl kralj Aleksander brez moških otrok, prepušča ustavo določitev prestolonaslednika svobod nemu sporazumu kralja in parlamen ta. Samo za to pogojno ureditev pre stolonasledstva bo šlo torej, ako se bo po kraljevem povratku res raz pravljalo o tem vprašanju. Uredn.)

Parastosi za kraljem Petrom v inozemstvu

Trst, 24. avgusta. (Izv.) V tukašnji pravoslavni cerkvi se je včeraj vršil svečan parastos za kralja Petra. Pred stotnja. Parastosa so se udeležili na čelniki italijanskih civilnih in vojaških oblasti, poveljniki vojnih oddelkov in komandanti vojnih ladij ter mnogo brojno ljudstvo. Jugoslovani so z sol zami v obeh poslušali pretresljivo pet je cerkvenega zbora ter se z bridkost jo spominjali nedotakanega kralja. Jugoslovansko kraljevino je zastopal odpravnik generalnega konzulata Ne čič.

Rim, 24. avgusta. Danes je bil v tu kajšnji ruski cerkvi parastos za pokoj nim kraljem Petrom, ki ga je priredilo naše poslanstvo. Zalnemu obredu so prisostvovali poslanik dr. Antoni jevič z osebom našega poslanstva, poslanik pri Vatikanu Bakotič minis ter za nuanje stvari marki Della Torretta, diplomatski zbor ter naša in ruska kolonija.

London, 24. avgusta. Včeraj je ju goslovansko poslanstvo priredilo žal ni obred za pokojnim kraljem Petrom v ruski cerkvi. Prisostvovali so mu vojvoda Connauht kot zastopnik prin ca waleškega Jurja, osebje našega po slaništva, diplomatski zbor, zastopni ki angleške vlade, člani Srbskega po možnega fonda, srbskega Rdečega križa, ugledni Angleži ter ruska in ju goslovanska kolonija.

Berlin, 24. avgusta. Predvčeršnjim je bil po večerni molitvi v tukašnji ruski cerkvi žalni obred za pokojnega kralja Petra. Prisostvovalo mu je me d drugim osebje našega poslanstva. Včeraj je bil po liturgiji parastoe, ka terega je opravil tukašnji ruski vladi ka, ki je imel gniljiv govor. Parastoe so se udeležili med drugim osebje na šega poslanstva, naši in ruski čast ni ki in uradniki kakor tudi ruska ko lonija.

Visoko odlikovanje bosanskih četašev

BEOGRAD, 24. avgusta. (Izv.) Minister vojne iz morarice bo stavil predlog, da se odlikujejo vsi vojni drugi pokojnega

kralja Petra iz bosanske vstaje leta 1875 z zlato Karagjorgjevo zvezdo z meči, s katero je zvezana tudi pokojnina.

Krvavi dogodki v Sandžaku

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Pri preganjanju odmetnikov, pri katerem so sodelovali tudi kmetije, je prišlo v okolici Belopolja in Prepolja do kr vavih spopadov med kmeti in turški mi begi. Nekaj Turkov je bilo ubitih. Vlada je takoj odredila najstrožjo preiskavo.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Povod om dogodkov, ki so se vršili v Pre polju v Sandžaku, je muslimanski klub zahteval od vlade in od klubov vladne večine, naj se sestavi takoj komisija, ki bo preiskala dogodke. Muslimanska zahteva je bila sprejeta.

FRANCOSKA MISIJA V BEOGRADU.

Beograd, 24. avgusta. Maršal Franchet d'Esperay je bil sprejet danes od prin ca Gjorgja in ministrskega predsednika Pa šiča. Ob 13. uri je bilo na francoskem konzulatu kosilo, na katerega so bili po vabljeni člani vlade, predsednik skupšč ine dr. Ribar in mnogo civilnih in vojaš kih višjih funkcionarjev. Maršal Fran chet je pri tej priliki izročil ministru Pri bičeviću red častne legije, ki mu ga je podelila francoska vlada. Zvečer priredi maršal v hotelu »Srpski kralj« večerjo, na katero so povabljeni člani vlade, vsi generali, predsedništvo skupščine in mno gi drugi.

KRALJEVA ZAHVALA ZAGREBU.

Zagreb, 24. avgusta. Na brzojavno so šalje, ki ga je župan mesta Zagreba po slal dvorui pisarni Nj. Vel. kralja Alek sandra, je dospela iz Pariza ta le zahva la: »Načelnik grada gosp. Vekoslav Hein zel, arhitekt, Zagreb. Nj. Vel. kralj Alek sander I. je prejel brzojavko, s katero mu mesto Zagreb izraža sožalje in me je pooblastil, naj vam sporočim, da se Nj. Veličanstvo zahvaljuje za tople besede, ki so prišle iz srca dragih mu Zagrebčanov.« — Mihailovič, opravnik poslov.

Državna podpora za ljublj. velesejem

BEOGRAD, 24. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je danes odobril sklep finančni sko-ekonomskega komiteja, da se izpla ča ljubljanskemu velikemu sejmu držav na podpora 150.000 dinarjev.

ODPOTOVANJE KRALJEVE RODBINE.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Danes zjutraj sta princa Pavle in Arzen odpotovala s princoso Jeleno v Pariz, da obiščejo bolnega kralja Aleksan dra. Kakor je izvedel vaš dopisnik, odpotuje v kratkem v Pariz tudi princ Gjorgije.

VLADA ODPOŠLJE DEPUTACIJO V PARIZ.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Mini strski svet je sklenil poslati v Pariz posebno deputacijo pokloniti se v imenu vlade novemu kralju. V depu tacija so izbrani ministri Kumanudi, Uzunović in Spaho ter eventualno Pucelj.

PAŠIČEV DOPUST.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Mini strski predsednik se poda koncem tedna na daljši dopust, ki ga po ve čini prebije na Bledu.

PREBIVALSTVO ANGLIJE.

London, 24. avgusta. Ljudsko štetje v Angliji, ki se je vršilo 10. junija, izkazu je, da živi v Angliji, na Škotskem in v Walesu 42.787.530 duš. Od tega prebiva l, stva je 20.430.623 moških in 22.356.907 žensk. Od zadnjega ljudskega štetja leta 1911 je prebivalstvo napredovalo za 1.936.134 oseb, to je za 4,7 odstotkov.

Italijanska vlada profi suverenitefi papeža

Rim, 24. avgusta. (Izv.) Italijansko zunanje ministrstvo je priobčilo zbir ko vseh člankov, ki so bili priobčeni v zadnjem času glede papeževe dr žave. V tej zbirki se konstatira, da Italija ne more priznati na italijanskih tleh nikake suverenitete papežu. Niti

najmanjšega teritorija mu ne more izročiti, ker to bi značilo, da je Ita lija kapitulirala pred sveto stolico. Zbirka pride do zaključka, da je najbolje, ako se papež sprijazni s se danjim položajem ter da opusti aspi racije po samostojni državi.

Ljenin obupal nad boljševizmom

SENZACIONELNO PISMO.

PARIZ, 24. avgusta. »Matin« priobčuje pismo, ki ga je naslovil Ljenin na svo jega švicarskega prijatelja. Ljenin prizna va v tem pismu, da je skrajno utrujen. Ugotavlja, da so tri leta študije različnih faz ljudske revolucije privedle le do te ga, da se je izkazalo, da so se boljševiki hudo zmotili, ker so razbili razredni duh, kar je po njegovem mnenju edino le spo sobno, da se pride do metod, ki odgovar jajo potrebam sedanjega časa in ki slu

žijo le posebnim interesom vladajočega razreda. On je danes prepričan, da sta le individualna volja in ustvarjajoč duh zmoina vnaprej napovedati »za in zoper«. Ko je Ljenin ugotovil, da je boljševiška birokracija zagrešila prav tiste napake, kakor njene prednice, zaključuje z izjavo, da mora po njegovem prepričanju Rusija priti do kapitalizma, ki bi bil edino zmo žen rešiti revolucionarno Rusijo.

Težka avtomobilna nesreča pri Kozjem

V ponedeljek zjutraj se je zagreb ški trgovec Stjepan Filipanč odpeljal z avtomobilom s par znanci v Slova nijo. V avtomobilu so sedeli: trgovec Peter Štrlek s svojo soprogo Marijo, čevljar Ignacij Budič in kavarnar Mit ar Davidovič. Družba je krenila naj prej v Brežice, kjer se je malo okrep čala, potem pa je nadaljevala pot v Rajhenburg, kamor je prispela okoli devete ure. V Rajhenburgu so se za držali približno eno uro v neki gostil ni. Iz Rajhenburga so se odpeljali v Kozje, kjer so se ustavili za pol ure. Ob 11. uri dopoldne so se končno na potili proti Rogaski Slatini.

Pri vasi Gorlice, občina Sv. Peter v šmarnem okraju, je hotel prehiteti šofer neki zasebni voz, a je njegov manever končal silno tragično. Ker je cesta tamkaj jako ozka, je udaril av tomobil tamkaj v obcestni kamen, ki označuje kilometersko daljavo. Udar ec je bil tako močan, da se je avtomobil prevrnil in zdrčal navzdol. Potniki so med tem obupno klicali na pomoč. Trgovec Filipanč in šofer Brenc sta ostala nepoškodovana. Filipanč je

dobil samo neznatne praske na obra zu. Tem strašnejši pa je bil pogled na ostale potnike. Trgovec Štrlek je ime dobesedno zdrobiljen glav in je ob ležal na mestu mrtve. Njegova sopro ga Marija si je pri padcu zlomila opa rok, kavarnar Mitar Davidovič je imel zlomljeno eno nogo, čevljar Budič pa si je pretresel možgane in dobil vrh tega težke notranje poškodbe.

Domačini so o nesreči takoj obve stili orožniško postajo. Truplo trgov ca Petra Štrleka so prenesli v mrtva nico, poškodovane potnike pa so pre peljali v celjsko javno bolnico. Šofer Brenc je bil takoj aretiran in odveden v zapor.

Peter Štrlek je bil imovit zagrebški trgovec. Njegovo trgovino v Zagrebu je prevzela v varstvo policija, ker je ostala brez nadzorstva.

O nesreči vodi preiskavo tudi za grebska policija, ker je zlasti treba razjasniti, ali je hotel šofer prehiteti privatni voz na zahtevo družbe, ali pe je storil to svojevoljno. Avtomobil, katerim se je peljala družba, je bil last J. Švaglja v Zagrebu.

Pomoč Rusiji

Riga, 24. avgusta. (Izv.) Sovjetska vlada je bila prišiljena, priznati komisiji, ki se je ustanovila za pomoč stradalajo čim, pravice sovlade. Kajti sovjetska vla da ne more brez dovoljenja te komisije skleniti kake pogodbe, kar se tiče apro vizacije. Ravno tako ji je morala prepu stiti brezplačno, uporabo telefona in tele grafa. Nansen, znani norveški raziskova leec severnih pokrajin, je dospel v Rigo, odkoder se poda na Rusko.

ARETIRANI ARDITI.

Reka, 24. avgusta. (Izv.) Arditi, ki so v nedeljo zasedli cerkev sv. Mar ka pri Kraljevici na jugoslovanskem ozemlju, so bili takoj aretirani in po odredbi italijanskih oblasti na Reki prepeljani v Pulo, kjer so bili odved eni v zapore. Ko je neki karabinjer pozval nekega ardita na red, se mu je ta postavil v bran. Prepri so čuli ostali arditi in vdrli na hodnik, da priskočijo svojemu tovarišu na po moč. Karabinjerjem se je končno po srečilo napraviti red in odvesti ar dite zopet v celice.

GRŠKA ZAHTEVA GARANCIJE OD TURŠKE.

Atene, 24. avgusta. (Izv.) Grški voj ni minister Theotokis je izjavil glede vojnega cilja, ki ga ima Grčija na namram Turkom: Mi korakamo na An goro, ne da ostanemo tam, nego da si zasiguramo, da nas turški vsta ši ne bodo več napadli na teritoriju, ki pripade nam po sevrški pogodbi. Zaradi tega moramo dobiti širšo co no, kakor nam je bila namenjena po tej pogodbi. Po njegovi sodbi, bo grško-turška vojna končala tekom ene ga meseca.

JUGOSLOVAN PODPREDESEDNIK NA MEDNARODNI KONFERENCI ZA POMOC RUSKIM BEGUNCEM.

Zeneva, 24. avgusta. Na mednarodni konferenci za pomoč ruskim beguncem je bil za podpredsednika izvoljen jugoslo venski poslanik v Bernu dr. Milutin Jo vanovič.

POLJEDELSKA SREDNJA ŠOLA V MARIBORU.

Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je odobril ustanovitev poljedelske srednje šole v Mariboru. Šola se otvori se letošnje jesen.

Dunaj, devize: Zagreb 598 — 602, Beograd 2901 — 2411, Berlin 1243 — 1248, Budimpešta 275.50 — 278.50, Bu ka rešta 1295 — 1305, London 3971 — 3990, Milan 4540 — 4560, Newyork 1058 — 1072, Pariz 8885 — 8905, Praga 1274 — 1280, Sofija 870 — 880, Varšava 4150 — 4250, Zürich 179.75 — 180.25, valute: dolarji 1055.50 — 1050.50, levi 855 — 865, marke 1240 — 1246, funti 39.50 — 39.70, francoski franki 8340 — 8380, lire 4530 — 4550, dinarji 2375 — 2395, poljske mar ke 4050 — 4250, madžarske krome 275.50 — 278.85, levi 1292.50 — 1302.50, švicar ski franki 179.50 — 180.00, češke krome 1272 — 1278.

Praga, devize: Berlin 98 — 99, Zü rich 1458.50 — 1461.50, Milan 357 — 359, Pariz 637.50 — 660.50, London 313 — 315, Newyork 8425 — 8525, Beograd 189.75 — 191.25, Bukarešta 101 — 102.50, So fija 69 — 70, Dunaj 757.50 — 817.50, Var šava 302.50 — 362.50, Zagreb 4728.50 — 4802.50, Budimpešta 2122.50 — 2202.50, valute: marke 9025 — 9025, švicarski franki 1453.50 — 1456.50, lire 354 — 356, francoski franki 654.50 — 657.50, funti 312 — 314, dolarji 8450 — 8550, dinarji 185.75 — 187.25, levi 100 — 101.50, levi 68 — 69, avstrijske krome 757.50 — 817.50, poljske marke 263.50 — 822.50.

Pred letom dni je izšla prva številka našega lista. Z zadoščenjem beležimo, da si je „Jutro“ v tej novinarsko kratki dobi ustvarilo trdno pozicijo. Neomajno in z železno doslednostjo je stalo na braniku države in nacionalne misli. Graditi in ne razdirati je bil njegov program. Bilo se je proti vsem reakcionarnim silam, ki zlorabljajo svobodo in novi trživi, ogrožalo tekovine narodnega jedinstva, pobijalo je malodušnost in malkontentstvo, ki duši veselje do dela in zadržuje konsolidacijo naše države. Pozitivno je prispevalo k spoznavanju naših notranjih in zunanjih prilik in je z vneto sodelovanjem pri vseh velikih političnih, kulturnih in gospodarskih zadevah našega naroda v duhu pravega demokratizma in harmonije interesov.

Od vsega početka je „Jutro“ polagalo največjo težnost na hitro in točno informiranje svojih čitateljev o vseh važnih dogodkih našega javnega življenja in svetovne politike. Sistematično je uredilo tudi gospodarsko informativno službo. Reči smemo, da je naš list po svojih vestih zavezel takoj izpočetka eno prvih mest med jugoslovanskim novinstvom. Skoraj ga ni večjega dogodka, ki bi ga v Sloveniji ne bilo kot prvo javilo „Jutro“.

Ugled, ki si ga je pridobil naš list, nam je lepo plačilo za žrtve, ki smo jih zanj doprinesli ter nas vzpodbujalo, da svojo redakcijsko organizacijo še bolj izpopolnimo. Stalno naraščajoče število naročnikov in čitateljev nam jamči, da se nahajamo na pravi poti.

Kandidatna lista JDS ZA NADOMESTNE OBČINSKE VOLITVE V LJUBLJANI.

Zbor delegatov ljubljanskih krajevnih organizacij JDS je sinoči soglasno odobril sledečo kandidatsko listo za nadomestne občinske volitve.

Kandidati:

- 1.) Planinšek Franc, želviški revident, Linzartjeva ulica 1;
- 2.) Malenšek Josip, posojilniški uradnik, Miklošičeva cesta 28;
- 3.) Janežič Vincenc, višji poštni oficijal, Stari trg 28;
- 4.) Kavčič Fran, gostilničar, Privoz 4;
- 5.) Kozak Josip, mesar, Poljanska cesta 21;
- 6.) Bonac Franc, tovarnar, Čopova ulica 16.

Namestniki:

- 1.) Flerin Ivan, natak, Dvorni trg 3;
- 2.) Gorjanc Jožef, knjigovozski pomočnik, Sv. Petra cesta;
- 3.) Šif Albert, profesor, Gradaška ulica 18;
- 4.) Zorko Anton, sodni kancelist, Kavčičeva ulica 93;
- 5.) Geyer Rudolf, ključavničar, Cesta na Gor. železnico 10;
- 6.) Selškar Anton, strojnik, Zadržna ulica 10.

Resnica o Crnogori

Italijanski časnikar Luciano Magrini je priobčil v „Secolu“ dopis iz Podgorice, ki je objektivna slika črnogorskih razmer in sijajna zausnica vsem laškim kričarjem o še nerešenosti črnogorskega vprašanja. Magrini slika položaj v Crnogori nekako takole:

«Srbij, ki so v začetku nastopili proti pristašem Nikole z ostrimi odredbami, so v zadnjem času izvajali koncilijantno politiko. V zaporih ni nobene politične kaznjence in celo Crnogorci, ki so bili včlanjeni pri vojaški organizaciji v Cresti, so se vrnili v domovino, ne da bi bili od koga nadlegovani. Črnogorsko vprašanje sploh ne obstoji več.

Ne more se sicer reči, da bi imeli Črnogorci sijajno ljubezen do nove dinastije, toda smrt kralja Nikole je ubila poslednje nade neštevilnih pristašev Petrovića. Pri lanekih volitvah,

ki so se vršile so za življenja kralja Nikite, je bilo izvoljenih 6 rdečih (komunistov in republikancev) in štirje «Beli» (srbofilji). Izvoljen pa ni bil niti eden «zelenih» (pristašev kralja Nikite). Tako komunistični, ko tudi republikanski glasovi so pomenili sovražnost do stare dinastije in simpatijo za zvezo z republikansko Srbijo. Voditelj republikancev v Podgorici dr. Pavičević je v razgovoru z Magrinim dejal, da silno zameri laškim republikancem, ker so se zavzemali za kralja Nikito. Intelligentni sloji Črnogore so po zadržu Magrinija absolutno za zvezo Črnogore s Srbijo. Srbija ima v Crnogori 12.000 vojakov radi Albanije, toda ta vojska ne vzbuja v nobenem oziru značaja okupacije. Vsi prefekti, vsi funkcionarji, vsi uradniki so Črnogorci. Mnogi Nikitovi uradniki so ostali na svojih mestih in napredujejo sedaj bolj redno kot pod Nikito. Črnogorski oficirji so vstopili v srbsko vojsko v istih činih in pod istimi pogoji, kakor so jih imeli v črnogorski vojski.

Finančno pomeni združitev za Črnogoro veliko pridobitev. V dveh letih in pol je plačala Črnogora v davkih 5 milijonov, iz Beograda pa je prejela za javna dela, plače, podpore in pokojnine 93 in pol milijonov. Solstvo je napravilo velikanski korak naprej. Pred vojno sta bili dve gimnaziji in eno učiteljsko, danes je 8 gimnazij in 3 učiteljske. Velikanskega napredka ljudskega šolstva niti ne omenjamo. Čez 700 črnogorskih dijakov obiskuje visoke šole v Jugoslaviji in od njih jih prejema okoli 500 državne štipendije.

Toda kar zaleže največ, je dejstvo, da pomenja ujedinjenje Črnogore s Srbijo rešitev velike gospodarske krize. V malo obdelani in plodni zemlji, kakor je Črnogora, se je moralo silno naraščajoče prebivalstvo seliti v druge dežele. Tisoči Črnogorcev so morali vsako leto oditi v Avstrijo, Turčijo, Ameriko. Vojna, avstrijska okupacija in rekvizicije so razmere še poslabšale. Računa se, da je čez 10.000 Črnogorcev umrlo vsled pomanjkanja in jetike.

Danes pa naseljujejo Srbi vsled propagandne misli nacionalnega ujedinjenja Črnogore po bogatih dolinah Stare Srbije in Sandžaka in jim nudijo zelo velike ugodnosti. Samo v podgoričkem okraju, najbolj bogatem okraju Črnogore je prijavljenih 150 rodbin za kolonizacijo. Zato, pravi Magrini, je ujedinjenje Črnogore s Srbijo ne samo sentimentalno vprašanje, temveč gospodarska nujnost.

Beležimo z zadoščenjem glas poštenega italijanskega dopisnika in upamo, da bodo laški prenapetosti upoštevali dejstva, ki jih navaja Magrini.

Dan žalovanja na Sušaku

Odet v črne zastave, poln dvojne žalosti, je gledal še neodrešeni Sušak žalno manifestacijo svojega in tudi reškega meščanstva. Zaprti so bili vsi javni lokali, tiho in mirno je bilo vse mesto.

Ni bilo javljeno po časopisih, ali vse je znalo, vse je hitelo. Že zgodaj v jutro so se pomikale množice po trsatski poti k stari, historijski Zrinjsko-Frankopanski cerkvi na Trsat; kjer se je brala maša zadušnica po pokojnem našem vladarju.

Cela trsatska pot je bila en sam spreval, proti svojim tlačiteljem žalno manifestirajočega meščanstva in mladine, ki se je nepretrgoma pomikal proti mali cerkvi.

Mašo zadušnico jebral v staroslovanskem jeziku znani narodni mučenik-kanonik Rački s Trsata. Posebno ganljivo je bilo pevanje opela, istotako v staroslovenskih.

Pri posmrtnem obredu so bile zastopane vse oblasti, javni organi, žensko demokratsko združenje, Jugoslovanski akademski klub «Jurislaw Janušić», razna izobraževalna društva, srednješolska mladina itd. Deca ljudskih šol, pa je s žalnimi trakovi na rokah tvorila špalir ob katafalki.

Omenjati je, da so bili navzoči tudi zastopniki italijanske vojske na Sušaku.

Po svetu

— Karl v Švic. Iz Berna poročajo: Namigavanja češkoslovanskih listov, da obstoja v zadevi razsodbe Karla, ta jeen dogovor med Španijo in Švicco, je po informacijah na merodajnih mestih popolnoma izmišljena. Politični departement bo najbrže prihodnje dni obvestil javnost o stanju vprašanja. Ker pogajanja zaradi preselitve cesarja Karla v drugo deželo še niso končana, bo treba s tem računati, do bo Švica podaljšala za nekaj časa bivanja cesarja v Švicci.

— Ruska katastrofa. Čičerin je obvestil letonsko in litavsko vlado, da je lakota zavládala tudi v Sibiriji. Dalje pravi Čičerin, da se kolera vedno bolj širi v Ukrajini in v Astrahanu, dočim je v centralni Rusiji mnogo manj slučajev. Zadnje čase je javljenih 303 novih slučajev v Ukrajini in v Astrahanu. Fritjof Nansen je pred svojim odhodom v Rigo izjavil, da je naloga pomožnega komiteja silno težka in to vedel pomanjkanja denarja in v ved polne pomanjkanje prometa v Rusiji. Rešila akcija bi se morala čimprej organizirati, dokler še luke niso zamrznjene.

— Francoska delegacija za pomoč Rusiji. Bivši poslanec Francije v Petrogradu Nouleus je imenovan francoskim zastopnikom v mednarodni rešilni komisiji za Rusijo. Poleg njega so imenovani v komisijo še general Pau in industrialec Griaud.

— Mednarodni protialkoholni kongres. Kongres za pobijanje alkoholizma je bil v ponedeljek odprt v Lausanni v Švicci. Udeležilo se ga je 3500 oseb. Otvoritveni seji je prisostvoval tudi švicarski zvezni predsednik.

Politične beležke

— Klerikalni kandidati za občinske nadomestne volitve so posl. Jože Gostinčar, profesor dr. Valentin Rožič, žel. uslužbenec Ludvik Čop, izvošček Jurij Moser, posestnik Josip Rajner in odvet. kandidat dr. Jakob Mohorič. Nad vse zanimivo in značilno je, da so klerikalci prešli preko vseh onih, ki so jih bili pri glavnih občinskih volitvah dali kot kandidati svojega mena na razpolago — dokaz, kako visoko ceni SLS sama one može, ki jih ljudstvu priporoča kot «najboljše» v izvolitev. Od novih klerikalnih kandidatov ni pri glavnih volitvah bil niti eden na kandidadni listi.

— Tudi agitacija. Iz mariborske okolice nam poročajo o zanimivem agitacijskem sredstvu, ki se ga poslužujejo klerikalci, ko vabijo na Korošev shod za nedeljo v Götzovi dvorini. Agitatorji priporočajo ljudstvu, da bo Korošec v govoril na shodu za samostojno državo, ki bo obstojala iz bivše Stajerske, dela Koroške, Hrvatske in Ogrske. Verujemo sicer radi, da vodstvo stranke nima nobene zveze s takim načinom agitacije, značilno pa je vsekakor, kakih sredstev se že poslužujejo gotovi elementi, da bi pridobili nezavedno ljudstvo za temne klerikalne namene.

— Zastopniki katoliških školov pri pogrebu kralja Petra. Poleg nadškofa Bauerja ter školov Marušica in Premurja so se udeležili pogreba blagopokojnega kralja zastopniki skoraj vseh školov odnosno duhovščine vseh jugoslovanskih škofij. V Beogradu se je posebno opazilo, da je mariborski škof z duhovščino poslal posebno zastopstvo iz ljubljanske škofije pa ni bilo zastopnikov ne škofovih ne njegove duhovščine.

— O žalostni aferi v zagrebškem občinskem svetu poročajo beogradska «Pravda». Ko se je bilo treba odločiti, kako bo Zagreb zastopan pri pogrebu kralja, je zajedničarsko-frankovsko-radicevska večina na posebni konferenci odločila, da občinski svet ne pošlje zastopnika k pogrebu. Ta sramoten sklep je izzval celo pri mnogih lastnih pristaših občinske večine ogorčenje. Znani zajedničarski politik in bivši podpredsednik Narodnega Veča dr. Pavelić je v znak protesta izstopil iz Hrvatske Zajednice. Pokr. namestnik Demetrović je skušal posredovati

ter je voličem občinke večina dal pomisliti, da udeležba pri pogrebu vendar ni strankarska zadeva, temveč da gre za to izkazati zadnjo čast narodnemu kralju. Zaman. Frankovi ro celo razposlali po deželi posive, da naj se ne pošiljajo deputacije v Beograd. Da sramota Zagreba ne izbije pred samim mrtvaškim odrom kralja Osvoboditelja so se sečeli opozicijski občinski svetniki, demokrati, socialni demokrati, klerikalci in jeden zajedničar ter so iz svoje sredine izbrali deputacijo, ki je odšla v Beograd. Sramotni pozivi radicevsko-frankovske družbe na abstinenecijo v ostalem niso nič zalegli: baš iz Radicevih okrajov so prihiteli v Beograd številne kmečke deputacije, da počastijo spomin velikega kralja.

— Reorganizacija radikalne stranke. Iz Beograda poročajo: Ze dalj časa se v radikalnih krogih razpravlja o reorganizaciji stranke. Vodstvo naj bi prevzeli mlajši elementi, ki bi predstavljali stranko tudi v vladi. Le Pašić bi obdržal prvo mesto, poleg njega pa naj bi prišli na vodilne položaje gg. Vlado Kocić, Nerad Gjorgjević, Dragoljub in dr. Laze Marković. Oba ministra Gjuričić in Trifković naj bi šla v zasluženi pokoj. Ni izključeno, da se v vodstvu stranke bolj nego dosedaj uveljavijo posl. Ljuba Jovanović, ki je gotovo eden izmed najtalenjtranejših radikalnih politikov, pa radi znane solunske afere precej nepopularen. Ako se izvrši reorganizacija radikalne stranke v zgoraj označenem smislu, se bo v njenih vrstah znatno ojačila struja, ki zagovarja trajno zvezo z demokrati.

Tuje državne misije pri Pašiću. Kakor že javljamo, je ministrski predsednik Pašić v torek sprejel vse tuje misije, ki so prisostvovala pogrebu kralja Petra. Vse delegacije so v imenu svojih vlad izrazile sožalje. Ministrski predsednik je francosko delegacijo sprejel v posebni avdijenci. Češkoslovanska delegacija je posetila tudi predsednika skupščine dr. Ribarja, ki jo je odvedel v demokratski in v radikalni klub, da se člani delegacije spoznajo z našimi poslanci. Ob 14. je češkoslovanska delegacija odpotovala v Prago. — Vlada je tujam delegacijam večerj priredila banket v Oficirskem domu. — Odposlanstva iz notranjosti države so večerj in danes posetila razna ministrstva, zlasti pa ministrskega predsednika Pašića in ministra az notranje stvari Pribečevića.

Sport in turistika

Nogomet. — Ilirija: Sarajevski amaterski S.K. V soboto in nedeljo dne 27. in 28. t.m. se vršita na prostoru Ilirije v Ljubljani nogometni tekmi med Sarajevskim amaterskim S.K., najboljšim klubom v Sarajevu in našo Ilirijo. Ilirija je koncem meseca aprila že dvakrat igrala s S. A. S. K. v Sarajevu. Izid obeh iger je bil neodločen, prvi dan 3:3, drugi dan 1:1. Tekma se prične oba dneva ob pol 18. uri.

Skoki s 6 m visoke deske bodo prva posebnost pri plavalni tekmi na Bledu. Sportna zveza, ki vodi vse priprave je postavila z velikimi stroški 6 m visoko desko za skoke v vodo. Do sedaj so se vršili skoki le z največ 3 m visoke deske. Eleganca in lepota skokov, ki se pokaže v veliki meri pri pravilnem skakanju že z navane deske je tu tem večja in učinkovitejša. Priznani slovenski in jugoslovanski skakači bodo imeli letos prvič priliko pokazati svojo izurjenost pri skokih s tolike višine.

Tekmovalce za prvenstveno plavalno tekmo na Bledu opozarjamo, da poteče rok za prijave dne 25. t.m. Po tem roku se sprejema samo dvojni prijavina. Prijave imajo vpsolati klubi na «Sportno zvezo», Ljubljana, Narodni dom, obenem s prijavnino.

Svetovni rekord v plavanju. Šved Armberg je dosegel nov klometrski svetovni rekord v prostem plavanju.

Senzacionalna nogometna tekma se je vršila v soboto na Dunaju med praško Slavijo in WAC. Rezultat 11:2 Slavija je igrala tako sijajno, da je navdušena publika (10.000 gledalcev) po končani igri nosila češke športnike na ramah v igrišču.

Sokolski vestnik

Vsem sokolskim društvom. V zadnjem času so se dogodili slučaj, da člani Sokolskih društev ob priliki sokolskih zletov niso imeli potrjenih svojih železnih izkaznic na nasprotni strani od železnega odbora. Take izkaznice so za povratek neveljavne. Železniški uslužbenec imajo pravico od takih udeležencev zahtevati po 10 odstotkov pribitka. Opozarjamo vsa Sokolska društva, da opozore svoje članstvo na to nepravilnost, ker bodo sicer imeli znatno škodo. — Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza.

GLAVNI ŠAHOVSKI TURNIR V CELJU.

Včeraj je igralo 10. kolo. Mojštrastpartija Poljanec-Erdey je bila prekinjena že v drugič kot nedolgrana, in sicer v slabši poziciji za Erdeya. König je dobil proti Niciforju, Kramer v brilantni igri proti Peyerju, Ferjan proti Rožiču, Baneković je izgubil proti Trstenjakju, Vuković se je pripisala partija proti Ormaju, ki je odstopil, nedoigran partiji Nicifor-Ferjan in Peyer-Vuković sta dobila Nicifor in Vuković. Partija Nicifor-Poljanec je končala remis Stanje po 10. kolu je sledeče: dr. Erdey 7 in pol (1), König 7 in pol, Vuković 6 in pol, Poljanec 5 in pol (1), Ferjan, Kramer in Nicifor 5, Peyer 3 in pol, Rožič 3, Baneković 1 in pol V glavnem se že vidijo obrisi končnega izida, vendar pa nastopijo lahko vsak trenutek presenečenja. Dr. Erdey se mora boriti še z dvema najnevarnejšima konkurentoma Königom in Vukovićem. Turnir bo končan v soboto in se zaključil z družabnim večerom.

Ljubljanski veliki semenj

Ljubljanski veliki semenj se odprl neperkljeno v soboto dne 3. septembra t.l. ob 10. uri dopoldne. Treba je vsled tega, da je vse blago, ki ga nameravajo posamezne firme razstaviti, najkasneje do dne 29. avgusta t.l. na sejmskem prostoru. Vsaka trdva pa mora svoje prostore najkasneje do dne 31. avgusta t.l. popolnoma opremiti.

Otvoritev poštnega in telefonskega urada na sejmišču z nazivom «Ljubljanski veliki semenj». Za čas trajanja Ljubljanskega velikega semnja od 3. do 12. septembra 1921. se odprl v sejmskih prostorih, in sicer v prvem paviljonu od vhoda na desno začasni poštni in telefonski urad z nazivom «Ljubljana veliki semenj». Poštni urad se bo bavil s prodajo poštne vrednotice, s prelemlenjem navadnih in priporočenih pisemskih pošilk in sprejemanjem brazjav. Telefonski urad bo priključen na telefonsko centralo Ljubljana I, in bo posloval kot javna telefonska govornica ter kot posredovalec za morebitne postranske telefonske postaje, ki bi jih želeli posamezni razstaviljalci v svojih razstavah prostorih. Pisemskih nabiralnikov pa bo na sejmskem prostoru skupaj pet. Eden bo pri poštnem uradu, ostali štirje pa se pritrjuje v primerni razdalji eden od drugega na različnih paviljoni. Novi poštni urad dobi poseben krajeven in dnevne pečat z besedilom «Ljubljana, veliki semenj» (Ljubljana — veliki sajam), ki bo veljal le za čas semnja. V poštnem uradu bodo zaposleni štirje uradniki in dve služabniški moči. Posloval bo urad neprenehoma od 9. do 18. ure.

Ministrstvo saobračaja je predsedništvu Ljubljanskega velikega semnja dovolilo, da smejo železniške direkcije v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Subotici opremiti kolodvore in železniške zvezove z reklamnimi tablicami za Ljubljanski veliki semenj.

Razstavišča «Ljubljanskega velikega semnja» dobiva vsak dan bolj popolno sliko. Stavbena dela so izvršena in se razstaviljalci že pričeli z adaptacijo in opremo dodeljenih jim prostorov. Na sejmišču se že montirajo razni stroji, ki bodo tekom semnja v obratu. Urad Ljubljanskega velikega semnja se preseli začetkom tega tedna na sejmišče in bo mogel razstavilajočim strankam iti v vsakem pogledu na roko.

F. Vajda, Ptuj.

Slovenskemu dijaštvu

I. O samopomoči.

Veliko se govori in piše o bedi našega dijaštva, ki je res velika in neznosna. Slovenski dijaki smo bili že od nekdanj rezevi. Tudi jaz sem životartil od inštrukcij in podpor. Ko pa sem videl, da so ti dohodki nesigurni in nezadostni, sem kot visokošollec prevzel mesto domačega učitelja. Izgubil sem s tem nekaj časa, namesto v 5 letu položil sem izpit v 7. letu, toda pri rednem življenju in dobri hrani postal sem telesno krepak in od svoje plače prihranil sem si nekaj tisočakov.

Danes pa za podobne službe ni dobiti dijakov. Dijaški dom v Ptujju je razpisal službe 8 prefektov, plača tisoč kron mesečno poleg polne oskrbe (stanovanje, hrana, kurjava, razsvetljava, pranje perila). Poleg tega si še lahko zasluži z inštrukcijami, menda je malo uradnikov, katerim po plačilu

vseh naštetih potrebščin ostaja še po 1000 K mesečno. Služba je v enem oziru res neprijetna, ker zahteva vestnost in točnost, a je zelo važna zaradi vzgoje srednješolcev in prav zanimiva in poučna, ker se spoznajo najrazličnejše življenske in rodbinske razmere gojencev. Predpoldne od 8. do 13. ure je prefekt prost in lahko študira.

Za to službo so se baje prijavili 4 kompetenti: dva visokošolca en absolviran učiteljski in en upokojen župnik. Absolvirani učiteljski naj gre za učitelja, za dijaški dom sploh ni poraben, ker ne more pomagati v gimnazijskih predmetih. Župnik pa je prestar, ker prefekt mora z dijaki hoditi na sprehode in izlete, tudi telovaditi in voditi mladinske igre. Res čudno pa je, da se visokošolci tako malo zanimajo za te službe, ki nudijo materialno eksistenco in lepo priliko za vzgojno delo med srednješolci.

II. O izbiri stroke.

Slišal sem, da na ljubljanskem vseučilišču večina filozofov študira slav-

stiko, za realne predmete (matematika, fizika, opisna geometrija, kemija, prirodopis in zemljepis) ter za moderne jezike (nemščina, francoščina, angleščina, italijanščina) pa nimamo učenih moči na srednjih šolah. N. pr. na realni gimnaziji v Ptujju smo imeli lani 4 klasične filologe, 3 slaviste, 1 modernega filologa, 1 prirodopisca, 1 za zemljepis in zgodovino, 1 za matematiko in fiziko, 1 za verouk, 1 za risanje in za telovadbo. Zgodovino in zemljepis so deloma učili filologi, za opisno geometrijo, ki se začne letos, in za kemijo, ki se začne prihodnje leto, sploh ni usposobljenega učitelja.

Neki naš vpliven politik mi je tožil, kako pogreša francoščino v svojem esdanjem položaju. Hočemo baje dvigniti industrijo naših dežel. Zato smo preustrojili nekaj gimnazij v realne gimnazije. A kaj nam pomaga, če ni profesorjev za te predmete!

Nekdaj je slovensko dijaštvo sestavljalo statistiko visokošolcev po strokah in dirigiralo novo došlo dijakve stroke, ki so bile najbolj potrebne. Takrat je to bilo težko, ko je bil ves

državni aparat proti nam. Tembolj je to potrebno sedaj, če si hočemo dobro urediti svojo državo in dobiti naraščajočo za vse stroke.

III.

O izbiri službenega mesta.

Absolventi slovenskih srednjih in strokovnih šol bodo si morali iskati službe v celi državi, ker je pri nas razmeroma največ naraščaja, v drugih pokrajinah pa pomanjkanje. V Srbiji ima učitelj in vobče šolan človek zelo ugodno stališče, zlasti na kmetih. V kraji, ki so bili prej pod Turčijo, poučujejo žandarji in financarji v šolah. Kdor torej gre v one pokrajine, stori veliko uslugo tamošnjemu prebivalstvu in s tem celokupni domovini, ker risti pa tudi samemu sebi, ker v Sloveniji bodo kmalu vse službe zasedene.

V šolskem letu 1918/14 je bilo blizu 4500 slovenskih srednješolcev, od teh 1200 v sedaj neosvojenih pokrajinah. Zadnji podatki mi niso znani, gotovo pa sedanja človekova Slovenija nima manj srednješolcev. Ljubljana

na sama jih gotovo ima 2000 v 5 srednjih šolah. Maribor 1000 itd. Pred vojno je prišlo na 100.000 prebivalcev in Kranjskem 589 srednješolcev, na Spodnjem Stajerskem 335, v Dalmaciji (mnogo Italijanov) 318, v Hrvatski i Slavoniji 238. Bona in Hercegovina sta v šolskem letu 1920/21 imeli 377 srednješolcev, torej manj nego Slovenija, čeravno imata prebivalstva skoro dvakrat toliko kakor Slovenija. P statistiki ministra prosvete je bilo Srbiji tu je všteti naš del bivše Ogrske in Črni gori l. 1919/20: 18.000 srednjih šolskih dijakov in nad 9.000 dijakov Moškega srednješolskega naraščaja, torej v Sloveniji razmeroma mnogo več kakor v ostalih pokrajinah naše države. Če še nimamo absolutne, i gotovo relativno nadprodukcije. Za je neizogibno, da bodo si morali slovenski absolventi morali iskati službe v drugih pokrajinah, kar je tudi v interesu medsebojnega spoznavanja in bližanja nuno potrebno.

* **Spomenik kralju Petru v Sarajevu.** V Sarajevu se je pričela akcija, da se pokojnemu kralju osvoboditelju postavi v Sarajevu dostojen spomenik. Kot prvo je društvo "Prosveta" votalo v ta namen znesek 50.000 kron.

* **Državno žalovanje.** Predsedstvo pokrajinske uprave razglasi glede žalovanja po blagopokojnem kralju Petru I.: Državno žalovanje traja v misli sklepa ministrskega sveta z dne 21. t. m. šest mesecev in sicer prvih šest tednov, računajoč od dneva smrti t. j. od 16. avgusta do vključno 27. septembra t. l. kot globoko žalovanje. Za čas globokega žalovanja se ne smejo vršiti nobene hrupne veselice in plesi, do 25. t. m. pa tudi nobene druge produkcije in zabave. Državno žalovanje se izraža pri vseh državnih uradih na sledeči način. Dokler traja globoka žalost, visi na poslopih državnih uradov stalna črna zastava, za ostali čas pa, kakor je potreba dana, da se državna zastava izloži, naj se ista izveši na pol droga. Uradništvo nosi za časa globoke žalosti črni flor na levi roki.

* **Pokrajinski namestnik g. Hribar,** ki se je včeraj vrnil iz Beograda, je z današnjim dnem nastopil štiritedenski dopust. Pokrajinsko upravo vodi v tem času podnamestnik g. dr. Baltić. Kakor čujemo bo gospod namestnik prebil dopust na svojem posestvu v Čerkijah na Gorenjskem.

* **Proslava Tavčarjeve sedemdesetletnice,** ki bi se imela vršiti v soboto, je an izrečno željo jubilarja radi splošnega narodnega žalovanja po blagopokojnem kralju preložena. Vršila se bo pozneje, najbrž v mesecu septembru.

* **Osebnost.** Glede na člen 304 mirovne pogodbe z Nemčijo, ki določa ustanovitve mešanega razsodišča za sojenje sporov med našimi in nemškimi državljani, je predsednik ministrskega sveta imenoval za našega državnega zastopnika pri tem razsodišču dr. Dušana Subotića, sodnika kaseljskega sodišča, ki bo opravljal to službo poleg svoje redne službe.

* **Vplačevanje in izplačevanje poštne nakaznice v dinarjih.** Počeni s 1. septembrom se bo v vseh poštah uradih naše kraljevine vršilo vplačevanje in izplačevanje poštne nakaznice izključno v dinarjih.

* **Odprto pismo na min. predsednika** objavlja g. Pesek pod psevdonimom "uredništvo Jugoslavije". Po več dnevnem aktivnem službovanju ministra Kukovca, je odkril g. Pesek, da ima g. Kukovec v Celju odvetniško pisarno. G. Pesek je moralno ogorčen in smatra ne samo, da gre za eklatantno kršenje zakonov, temveč da obstoj dr. Kukovečeve odvetniške pisarne naravnost ogroža objektivnost državnih uradov. G. Pesek se prijateljsko obrača na g. Pašića, da naj to "nedostojnost" odpravi. Infamija Peskovega žurnala seveda ministra Kukovca ne morejo doseči. To se gospod Pesek tudi dobro zaveda. "Odprto pismo" je napisano le v nadi, da bo nekaj že obviselo. V stvari sami je le pripomniti, da ministrska služba g. Kukovca seveda ni "državna" v smislu odvetniškega reda, temveč je politična. V parlamentarnih državah kakršna je naša, manjka ministrskemu položaju stalnost. Dr. Kukovec je prevzel ministrski portfelj na zahtevo svoje stranke in je s tem storil izredno poštverovalni čin. Kakšni opustili je lepo go. spovedovalno pozicijo, ki si jo je s svojim poštenim delom kot vesten odvetnik ustvaril. Kdor pošteno misli, ne more zavetrati od politika, da si s prevzetjem funkcije, katere trajanje je odvisno od političnega položaja, vsakekara pa je kratko, takorekoč onemogoči povratek v svoj pošten prijavni poklic. Sladki počitek si lahko privošči recimo kak vojni dobilek ali človek, ki si za svoje starše previdno izbral, ne pa mož, ki mora za sebe in svoje skrbeti s poštenim vsakdanjim poštenim delom. Dr. Kukovec si je pridržal možnost, da se vrne v svojo odvetniško pisarno, ostal je konkretno rečen, zapisan v odvetniški listi in pridržal si je pravico do pisarniških prostorov. Seveda odvetniškega poklica niti direktno, niti indirektno ne izvršuje. Odvetnik dr. Laznik, ki ima Kukovečovo pisarno, vrši svoj poklic na lasten račun. To je resnica, katere zlobna kletva Peskovega žurnala ne more zateti.

* **Komunistično rovarjenje proti naši armadi.** Poljejsko ravnanje nam pošilja sledečo objavo: Komunistični agitatorji se pri svojih agitacijah poslužujejo vseh mogočih sredstev, samo da dosežejo svoj namen, to je, da povzročijo nemir med ljudstvom in spodbujajo njegovo zaupanje v državo in njeno upravo. S posebno vnezo so se vrgli na našo vojsko. Vojskom pošiljajo v imenu njihovih svojcev fingirana pisma, v katerih se ti bridko pritožujejo nad svojim stanjem. Na drugi strani pa dobivajo tudi svoji vojakov zopet fingirana pisma, v katerih vojski v najbolj črni barvi prikazuje življenje, ki ga imajo v vojaškem stanu. Med drugim naj bi trpeli glad, častniki in podčastniki naj bi jih mučili, batinali itd. Namen, ki ga hočejo komunisti doseči s takimi pismi, je jasen. Med narodom naj bi se vzbudila nevolja, in ogorčenost proti vojski. — Vred razpisa ministrstva za notranje zadeve, pod IB broj 9150 se to daje splošno na znanje s pozivom, da vsakdo, ki bi prišel v posest takega

pisma, isto takoj odda poštne oblasti.

* **Državljanska dolžnost in čustvovanje.** K naši včerajšnji, pod tem naslovom priobčeni notici nam sporoča g. ravna. telj Jeglič, da visi na njegovi hiši ves čas kraljevo smrti črna zastava. Ker pa je zastava majhna, na kratkem drogu in izvešana skozi strešno lino ter jo je veter vbrutega še ovil okrog droga, se z ulice iz bližine hiše res ne vidi. Pač pa je dobro vidna z druge strani ulice. — V isti zadevi nam sporoča g. Zruteinov, Ilirska ulica št. 20, da raz strehe njegove hiše sleer res ni vizela črna zastava, pač pa z okna njenega stanovanja sredi hiše in sleer skozi ves teden.

* **Odložen kongres jugoslovanskih žena.** Velik kongres jugoslovanskih ženskih organizacij, ki bi se imel vršiti pod vodstvom ljubljanskega Kola jugoslovanskih sester pričetkom septembra v Ljubljani, je kakor čujemo zbog narodne žalosti odložen na prihodnje leto. Vršil se bo najbrž o blizini 1922 v Ljubljani.

* **Pobegnili** je od doma 14letna Kristina Bučar iz Ljubljane, Dunajska cesta 20. Dekleta pogrešajo od 20. avgusta.

* **Organizacija policijske službe.** V ministrstvu notranjih del se razpravlja vprašanje o organizaciji policijske službe. V zvezi s tem vprašanjem je bilo sklenjeno, da se čim prej izvrši pojačanje žandarmerije. Krediti v to svrhu so že odobreni.

* **Za spomenik Podlimbarskemu** so darovali po g. Milošu Rošu v Hrastniku gg.: trgovec Rudolf Simončič in učitelj Lovce Hofbauer po 20 kron. Nadničelci Ivan Sorčan in učitelj Miloš Roš po 15 kron, učitelj Josip Groznik in gostilničar Jaka Šentjura po 10 kron, skupaj torej 90 kron. Znesek je pripravljalemu odboru v Krašnji na razpolago v našem uredništvu.

* **Grdo hudobijo** je zagrešil v nedeljo zjutraj oni duhovnik v celjski župnijski cerkvi, ki je po maši naznanil, da v ponedeljek za pokojnega kralja Petra ne bo črne maše, ampak samo molitve in to radi tega, ker kralj ni "naše" vere. Kakor da bi se bal, da bi prišlo preveč vernikov k žalnim obredom.

* **Bilanca zdravstvenega tedna v Celju.** Skupno je bilo 32 predavanj in sleer 8 v okolici in 24 v mestu. Predavanja je posetilo skupno 7305 oseb, torej povprečno na dan 230. Rekord je bil dosežen dne 3. avgusta, ko je bilo 10 predavanj, ki jih je posetilo 3370 oseb. Predavalo se je 13krat o alkoholizmu, 9krat o jetiki, 2krat o spolnih boleznih in enkrat o dispanzerjih. Zdravstveno izločbo je obiskalo 1845 oseb, torej povprečno na dan 370 oseb.

* **Vsled zavijanja morfija** zblaznel. Magister mariborske lekarnice "Pri Mariji pomaga" F. Filipčič je pred nekaterimi dnevi zavil večjo množino morfija. Prepeljal jo ga v bolnico. Ko pa se je zavedel, je zblaznel. Prepeljal so ga v bolnico na Studencu pri Ljubljani.

* **Na Bledu** se uveljavijo s 1. septembrom posebijske cene. Soba z eno posteljo stane največ 30 K. Za dobo Velesenja bo posloval na Bledu poseben stanovanjski urad, ki bo nakazoval posetnikom stanovanja. Uradoval bo v Blejskem domu do naslednjega večernega vlaka.

* **Za pogorelec v Slepšeku.** Za nesrečno pogorelec v vasi Slepšek pri Mokronogu je gospa Lavra Zwitter, trgovka v Trstu, darovala 16 in blaga za sržice in 3 tucete zimskih nogavic.

* **Kako so v Radomljah opravili žalne obrede za pokojnim kraljem.** Poročajo nam iz Radomelj: Županstvo je v imenu občine naročilo pri predstojništvu francoskanskega samostana v Kanniku gospoda, ki naj bi povodom kraljevega pogreba na občinske stroške opravil žalne obrede. Docim se je ljudstvo v največjem številu pripravljalo prisostvovanju teh obredov v počaščenje svojemu Velikemu kralju, je pater v nedeljo oznanil raz lase, da te zadušnice za kralja ne bo bral, ker ni bil naše vere in je neke molitve opravil natihoma takoj na prižnici. Z ogorčenostjo se je povpraševalo ljudstvo, zakaj se je ob priliki državnih praznikov brala maša za kralja, sedaj ob smrti našega Osvoboditelja pa izvestna duhovščina z omalovaževanjem boče žaliti čut našega zavednega naroda. Treba bi bilo res energično nastopiti proti hujšačem in razdirateljem našega edinstva.

* **Gasilno društvo Dol-Berčevce** priredi prihodnjo nedeljo dne 28. avgusta ob vsakem vremenu na vrtu g. Ivana Grača v Berčevem v spomin 25letnice društvenega obstanka veliko vrtno veselico. Vstopnina en dinar. Čisti dobiček je namenjen za napravo gasilskih potrebščin.

* **Odpuščanje učiteljske službe.** Učitelj Koloman Tatratj v Zamostju na Prekmurjem je odpuščen iz ljudskošolske službe, ker ni naš državljan.

* **Nameščanje baranjskih beguncev.** Velik del baranjskih beguncev je nameščen na velikem državnem posestvu Belje. Med temi begunci je največ delavcev in seljakov. Minister za agrarno reformo je odredil, da se Slovanci, katerih je približno 3000, razdeli 10.000 orlov zemlje. Z razdelitvijo se je že pričelo. Ostali begunci bodo zaposleni v tovarnah. Med begunci se nahaja tudi 500 slovenskih delavcev iz Pečuha, ki odpotujejo v Slovenijo.

* **Kako hočejo Italijani raznaroditi naše otroke.** Kakor se poroča iz Rima,

nameravajo Italijani Arbanasi pri Zadru otvoriti učiteljske, ki je že prej tamkaj obstajalo. V tej šoli naj bi se odgajali učitelji za zadrške in istrsko ljudske šole. Učni jezik naj bi bil italijanski in hrvaški. Na ta način nameravajo Italijani dovajati učiteljske gojence iz Italije, da bi se priučili hrvaškemu jeziku ter potem pošiljali čezalji hrvaške otroke v Zadru in v Istri.

* **Poročil se** je dne 20. avgusta v Ljubljani učitelj Fric Hegler iz Poloma z gospodično Mimico Škrbec iz Loza.

* **Nesrečna smrt slaboumne ženske.** Po sestanku Frano Rozman je odšel pred par dnevi s svojo hčerko zgodaj zjutraj kositi travo. Doma je ostala med tem samo njegova slaboumna žena Lucija. Ko se je hčerka opoldne vrnila s senožeti domov, je našla vrata zaklenjena. Slutila je takoj, da se je najbrže zgodila kakšna nesreča in poklicala na pomoč sosede. Ti so s silo odprli vrata in našli Lucijo Rozmanovo mrtvo. Utonila je namreč v žetniku. Nesrečnica, ki je bila že 16 let slaboumna, so pokopali v Boh. Bistrici.

* **Utonila** je v nedeljo zvečer v maksimskem jezeru pri Zagrebu služkinja Jana Kelemen. Vozila je po jezeru ter vsled nepreviđenosti padla v vodo. Njeno truplo so našli šele v ponedeljek ter je potegnili iz jezera.

* **Se ena poročna.** Poleg že javljenih obravnav za jesensko poročno zasedanje v Ljubljani je razpisana še obravnava proti Jakobu Turku, Francetu Mrzliku in pa Marji Svagelj, ki so kot uslužbenec pri tvrdki Schwab & Bizjak na Dvorskem trgu ukradli za 75.000 kron raznega blaga. Zasedli so jih v hotelu Slon, kjer so tatovi skrilili nekaj zabojev ukradenega blaga. Usodebni pri tej tatvini je tudi dejstvo, da bi se morala ravno drugi dan, ko je bila tatvina odkrita, Svagelj Marija s soobtožencem poročiti in je bilo za poroko že vse pripravljeno.

* **V vlakcu umrla.** Protečeno nedeljo popoldne je v gorenjskem vlakcu umrla neznana žena, ki je imela v novi košarnici širi litre mleka, nekaj krovov in en štrk. Leži v mrtvašnici v Lescab. Identiteta se doslej ni mogla dognati.

* **Krivo pričevanje.** Včeraj se je vršila pred ljudje, dež. sodiščem zanimiva obravnava proti bivšemu posestniku na La. zah. Jožetu Frčju. Frčje je bil obtožen, da je svojočasno kot priča v pravdi posestnika Rozmana iz Save proti posestniku Krtičniku iz Žirovnice, zaradi nekega konja pri radovljiškem sodišču namenoma po krivem pričal. Obravnava je bila precej zapletena, material jako obsežen. Zaslusnih je bilo okrog 12 prič. Dokazovanje je dognalo, da je Frčje res neresnično pričal. Prevzel je namreč svojočasno od Rozmana konja v oskrbo. Konja je Frčje pozneje zamenjal in mu je Rozmanova žena dala v svrhu zamenjave 300 K. Kljub temu ga je Frčje potem prodal Krtičniku. Ko je Rozman izvedel, kako Frčje gospodari, izročil je namreč med tem celo premoženje svoji ženi, je zahteval konja najprej od ujeja in potem od Krtičnika, ki pa mu ga ni hotel izročiti. Slečila je tožba in pri tej je pričal Frčje, da je bil Rozmanov konj njegova last proti temu, da mu Frčje povrne kupnino 150 K. To pa ni bilo res. Frčje je bil obsojen na tri mesece težke ječe. Zagovornik je prijavil ničnostne pritožbe.

* **Poboj zaradi cerkvenega banderja.** Fantje iz Krivavepe so jezni na fante iz sosednih vasi in sicer so se sprli zaradi tega, kdo ima pravico nositi pri procesijah cerkveno bandero. Sedem Krivavečanov se je šlo nedavno na Visokem. kamor so šli fotografirat s tamošnjimi fanti. Ko so se napili v železnikarjevi gostilni "Snopas", so začeli razsajati in končno napadli fanta Franceta Leniča. Sedem junakov je navalilo nanj s palicami in noži. Leniča so oklali in pretepli da je imel polno ran po glavi in vsem životu in so mu izpihali v rami roko. Pri obravnavi pa junaka sedmorice ni imela poguma, da bi priznala svoje dejanje. Vsi vprek so tajili. Potom pri se je ugovarila krivda pri sledečih obtožbah, ki so bili kaznovani: brata Janex in Jože Intihar in Jože Mave vsak na 6 tednov navadne ječe, Franc Petelin na 4 tedne in Anton Ušnik na 3 tedne. Obtožbenca Lojze Intihar in Matija Mave sta bila oproščena zaradi pomanjkanja dokazov. Obsojeni morajo plačati Leniču 1000 kron za bolečine in 1300 K za zdravnika.

* **Bitka na žegnanju.** V nedeljo dne 21. avgusta so praznovali na Visokem pri Kranju cerkveno žegnanje. Kakor običajno, so tudi ta dan fantje v gostilni p. d. pri Kovaču na Visokem pošteno popivali. Med njimi je bil tudi neki Ignacij Kočvar, delavec iz Rupe pri Kranju. Ko je odhajal iz gostilne proti domu, so ga zunaj gostilne napadli neznani fantje in pri tej priliki ga je nekdo udaril z neko stvarjo po glavi tako močno, da mu je razbil čepinjo. Po junaskem činu so ga napadalec pustili in zbežali. Drugo jutro so vaščani našli Kočvarja na nekem travniku nezavestnega ležati. Kočvar, ki je imel smrtno nevarno rano, je bil prepeljan v bolnico. Njegovo stanje je brezupno. Orožniki so napadalec že polovili in jih oddali v zapore v Kranju.

PORAVNAVNA PREDVOJNIH OBVEZNOSTI IN KURZ NAŠE VALUTE.

Pred kratkim je sklenila Avstrija s Francosko dogovor zaradi poravnave predvojni obveznosti. S tem je Avstrija dosegla 70odstotni popust svojih predvojni dolgovi. Tržaški listi so opetovno poročali o pogajanjih italijanske vlade s Francosko, Anglijo in drugimi državami, istotako o poravnavi predvojni obveznosti, in sicer skuša Italijanska vlada doseči prav posebno za obveznosti Julijske Benečije, tedaj v prvi vrsti Trsta, izredne ugodnosti. Govorilo se je že celo o tem, da je dosežen sporazum, glasom katerega bi imeli tržaški dolžniki pravico svojih predvojni obveznosti v tujih valutah poravnati v lireh na ta način, da se vzame za podlago kurza dotične tuje valute nampram kroni z dne 26. julija 1914, in se krona preručna v lire na podlagi uradnega zamenjalnega kurza, to je približno 60 lire za 100 K. V Trstu se splošno pričakuje, da bo stopil dogovor na tel podlagi v veljavo.

O tozadnih pogajanjih naše države se v zadnjem času ni ničesar slišalo. Jako potrebno bi bilo, da naša vlada to velevažno zadevo zopet spravi v tir, ter da se prisieli posebno Avstriji, da napravi s nani pogodbo glede plačila dolgovi, oziroma terjatev na podlagi določenih mirovne pogodbe. Ravno tako naj se že zapričeta akcija z Italijo nadaljuje s tem, da se določi gotov kurz za obveznosti naših državljanov nampram italijanskim in obratno. Ti pregovori se bodo vršili v okvirju splošnih trgovskih pogajanj. Ravno tako potrebna bi bila taka pogajanja tudi s Francosko in drugimi državami.

To vprašanje ni brez vsakega vpliva tudi na stanje naše valute, ker inozemski upniki imajo največji interes na tem, da se ne bi naša valuta dvigala. S kakšnimi sredstvi se deluje, dokazujejo poročila zagrebških listov o notranju kurza naše krona na čurški borzi. V zadnjih dnevih so poročali zagrebški listi, da je notranje naše krona v Čurhu fiktivno, kar dokazuje dejstvo, da se je pri efektivnih kupcih zvišal kurz naše krona takoj za 15 %. Zares je žalostno, da se takim mahinacijam ne posveti več pozornosti. Splošno je znano, da n. pr. češke banke intervenirajo z cikativnim kupovanjem čeških deviz vsakokrat, ko se poskuša kurz češke krona na tak način znižati. O sistematičnem interveniranju italijanskih bank in italijanske vlade ni treba posebej govoriti, ker samo te okolnosti ima se lra zahvaliti za svoj visoki kurz. Naši denarni zavodi pa se za tako intervencijo nič ne brigajo, tako dobi človek vtis, da jim nizko stanje naše valute ni neprijetno. Ravno tako bi moralo finančno ministrstvo intervenirati od časa do časa z večjo količino tujih valut na inozemskih trgih. Prav z malimi stroški in malim kapitalom bi se dalo vpljati v Čurhu, Ženevi, Amsterdamu itd. sistematično intervencija, ki bi posredno vnes vsakokrat, ko bi se poskušalo kurz naše valute neutemeljeno znižati. Take intervencije so važnega pomena za naše gospodarsko življenje. Zato mora vlada vse storiti, da bodo izvedene, ter da se na ta način kurz naše valute uredi.

— **Zabrana izvoza krmil.** Kakor poročajo beograjski listi je zabranjen tudi izvoz tzv. svinjske moke (krmino brašno).

— **Nakup sena in slame.** Producenti, gospodarske zadruge, trgovci, dobavitelji in podjetniki se pozivljajo, da stavijo pismene ali ustmene ponudbe za prodajo sena in slame garnizijam komande Dravske divizijske oblasti. Ponudbe se sprejemajo vsak dan osebno ali po pošti od vseh ponudnikov brez razlike pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, komandi vojnega okraja Maribor in Celje in komandi mesta Ptuj in Slovenska Bistrica. 27. t. m. dopoldne se bodo zaključevale pogodbe pri navedenih vojaških uradih. Prejemajo se ponudbe na vsako količino presenega ali nepresenega sena od sladkih ali kislil trav, ovsnene, ječmene, pšenične in ržene slame tudi po 27. t. m. Ponudbe naj se stavijo franko vagon intendantske skladišče navedenih garnizij, ali franko vagon kaka druga železniška postaja in se bodo in bodo interescentom dali vojni tovarni listi za uporabo. Pripravljen sen in slama kupuje se takoj po tržni ceni. Zeli se, da bi bilo seno in slama prešana, ali da se e prešana vozi v intendantska skladišča iz vasi v bližini garnizij. Kaveja 5 % se lahko položi v gotovini ali v sena. Pogoji se lahko vidijo v navedenih uradih. Ako se sena takoj odda v intendantsko skladišče, se ne položi kaveja, ampak ara.

— **7. poročilo hmeljskega društva** v Zalcu z dne 22. avgusta: Obiranje golding-hmelja se nadaljuje. Kobule so najboljše kakovosti, množina nezadostna. Včerajšnji dež bo vplival jako blagodejno. Obiranje posameznega hmelja prične šele koncem meseca. Za prva golding-hmelja se je plačalo te dni 10.000 K za 50 kg in napitnino. Množina pridelanega hmelja se ceni na 8—10.000 starih centov. Relativno je pridelek enak lanskemu. Novih nasadov je 5—7 odstotkov več.

— **Novosadski žitni trg.** Dež, ki je padel te dni, je zelo koristen. Zlasti se je popravila kornuza, ki obeta sedaj najmanj slabo srednjo žetev. Vred deža so se tudi cene, ki so kazale tendenco dvigavanja, stabilizirale. Konzurne hiti več tako

kriti potrebe, ponudba pa postaja večja. Žitna ha je trgovina s kornuzo, katere zalogo pa so male. Cene so bile te dni: pšenica 1020—1050 K, rž 760—780 K, ječmen 800—850 K, oves 780—750 K, kornuza 700—820 K, moka 15.30—15.50 K, otrobi 4.60 K. Promet zelo ovirja pomanjkanje vagonov.

— **Razpis za nabavo službene uniformne** železniškim poduradnikom in slugam. Ravnanstvo državnih železnic v Sarajevu razpisuje natečaj za nabavo 260 kom. bluz, 260 kom. hlače, 270 kom. kap in 95 komadov sukenj za poduradnike ter 560 kom. bluz, 560 kom. hlače, 600 kom. čepice in 255 kom. sukenj za uradne sluga. Blago je predpisano temnozeleno in iz suknja. Podrobne informacije daje interescentom vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne ravnanstvo državnih železnic v Sarajevu, uprava materiala, soba št. 96. II. nadstropje. Pravilno kolkovane ponudbe je vlagati pri gori imenovani upravi pod oznako "Ponudba za nabavo službenih odjela" najkasneje do 10. septembra t. l.

— **Narashanjen cen na svetovnem trgu** je začelo že meseca junija. Zlasti velja narashanjen cen za tekstilno in oblačilno industrijo, deloma tudi za železarsko. Učvrstil se je položaj tudi na trgu kolonialnega blaga. Razlog narashanja cen je deloma zmanjšana produkcija (n. pr. bombaža, kolonialnega sladkorja itd.), deloma večje povpraševanje. Povpraševanje v državah z dobro in narashajočo valuto se je odivelo vsled boljšega ekonomskega položaja, dočim se je v državah s padajočo slabo valuto povečalo vsled strahu pred nadaljnjim padanjem valute. V slednjih državah namreč špekulirajo trgovci, da se bo valuta še poslabšala in blago se podražilo, vsled česar hitijo nakupovati blago. Tako na umeten način raste povpraševanje po blagu in dvigajo se cene. Samo zboljšanje valute lahko prinese preobrat v cenah. Temeljne cene v inozemstvu vobče kažejo tendenco narashanja. Kako dolgo bodo cene še rastle, je vprašanje. Ker pa upamo na zopetno zboljšanje valute, smemo v do glednem času upati na zopetno padanje cen. K padanju cen bomo mnogo pripomogli, ako omejimo svoje potrebe na minimum. Pri narashanju cen iz inozemstva uvoženega blaga se pozna bolj vsled padanja naše valute, nego vsled resničnega narashanja cen v inozemstvu.

— **Novo milijarde papirnatega denarja** za Madžarsko. Madžarsko finančno ministrstvo je naročilo pri neki švicarski tvrtki za 6 milijard papirnatega denarja.

Borza

Zagreb, devize: Berlin 207.50 — 208.25, Bukarešt 213, Milan 756 — 759, London izplačilo 668 — 670, ček 665 — 668, Newyork ček 177.75 — 178, Pariz 1385 — 1388, Pariz 211.50 — 212.25, Svica 3090 — 3040, Dunaj 16.50 — 16.70, Budimpešta 46 — 46.70. Valute: dolar 177.50 — 178, avstrijske krona 18 — 18.50, rubli 27 — 30, češke krona 210 — 214, napoleoni 625 — 630, marke 207 — 210, leji 220, lire 756—757, madžarske krona 45 — 48.

Banka za Primorje 820. Trgov. obrtna banka 240. Hrv. eskomptna banka 645 — 650. Jadranska banka 1945. Jugoslovenska banka 500 — 505, Ljub. kreditna banka 820 — 910, Narodna banka 495 — 500. Prizidiona 5075 — 5100. Slov. eskomptna banka 615. Srpska banka 700 — 719. Rečna pučka banka 400 — 409. Gutman 1430. Goranin 500 — 620. Dubr. par. družba 4000. Nar. šumska industrija 600. Našička industrija drva 500 — 525. Slavonija 440 — 450. Ljub. strojne tovarne in livarne 800.

Beograd, valute: dolar 44.60, franki 345, lire 190, leji 55.25, marke 52. Devize: London 167, Pariz 342, Praga 57.80, Dunaj 4.17, Berlin 51.60, Milan 189.50.

Zürich, devize: Berlin 685, Newyork 592, London 2168, Pariz 4555, Milan 2483, Praga 700, Budimpešta 150, Zagreb 325, Bukarešta 710, Varšava 022, Dunaj 067, avstrijske žigosane krona 058.

Berlin, devize: Italija 361.60—362.40, London 311.90 — 313.60, Newyork 84.91 — 85.90, Pariz 660.30 — 661.70, Svica 1449.10 — 1452.50, Dunaj 960.50—964.50, Praga 101.45 — 101.75, Budimpešta 21.77 — 21.83.

Vremensko poročilo

Ljubljana 306 m nad morjem.

Dan	Čas opazovanja ob uri	Stanje barometra v mm	Temperatura po C.	Vetrovi	Nebo
24. avg.	7.	784.7	15.2	brez vetra	megla
	14.	783.4	24.7		v obl.
	21.	733.6	17.0	sl. vzp.	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 18.6, normalna 17.9. Vremenska napoved: v. lepo vreme. Solnce vzhaja ob 5.10, zahaja ob 18.64.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“
Odgovorni urednik Vit. F. Hleščec

Blagajna velikega vojvode

Roman.

«Tako, sedaj pojdita v hotel! Izberita si najlepše sobe, zahtevajta, kar vaju je volja — najmanj šampanjca, ako ga ima stari Porfirio v zalogi. Jutri se zopet vrnem in prevzamem vlado. Povprašaj, Joaquin, kake so cene kuncev... to moramo vedeti za svečanostni obed! Lahko noč!»

Joaquin in Avgusta sta molče izginila v temi, veliki vojvoda je pa rekel Filipu:

«Tako, sedaj moramo poiskati jahto! Poskusite, da porinete čoln v vodo, jaz pa prenešem našo varovanko!»

Prijel je s skrajno previdnostjo veliko kneginjo, da jo dvigne iz nosil, a v tem trenutku se mu je zdela, da je preletel nekakoj električna struja njeno telo... ia predno se je mogel odmakniti, je sklenila svoje roke okoli njegovega vratu. Ramon je čutil, kako močno ga oklepajo te roke, kako drhte kot v mrzlici... potem je pa čul šepetanje njenih ustnic:

«Ramon, Ramon... ne... ne smete ga ubiti... ne smete ga ubiti... jaz ga ljubim...»

Streslo ga je... skoro jo je izpustil...; toda premagal se je... žile

v sencih so utripale... vzdignu jo je iz nosil. Bolela ga je noga, v gležnju ga je peklo, ko jo je nesel do čolna, toda bil je srečen. Zdelo se mu je, da stopa preko nebeških poljan... da se njegova noga ne dotika tal... Niti zavedel se ni... pa je že sedel v čolnu... z njo v naročju... hotel se je oprostiti objema njenih rok, toda tako trdno se ga je oklenila...

Filip Collin je rekel:

«Nosila, nosila, visočanstvo! Čakajte, da skočim na kopno, da skrijem nosila! Ako jih zapazi naš prijatelj Emilione...»

Filip je hitro poskočil iz čolna, a veliki vojvoda je ostal sam... tako čudno mu je bilo kot v onem trenutku, ko je bil pod vešali... Ničesar drugega ni slišal kot njene vroče in tople dihla, ki so ogrevali njegovo lice, ničesar drugega ni videl, kot njene črne kodre, ki so padali na njegovo blede lice... toda ako bi pogledal, kam je šel gospod Collin, videl bi nekaj, kar bi ga gotovo začudilo...

Filip je dvignil nosila na svoje rame in gledal naokoli, kam naj jih skrije. Ali je tu v bližini kako varno skrivališče, ali naj jih vrže v vodo? Tedaj je pa zapazil, da so vrata bližnje šupe odprta, hitro se je odločil, da skrije nosila tam. Tu jih gotovo

nikdo ne opazi. Stekel je z nosil do šupe — stopil preko praga... tedaj se je pa zgodilo nekaj strašnega... čutil je, da se je njegovega obraza dotaknila roka... preplašen je skočil nazaj...

Roka, ki se je v temi dotaknila njegovega lica je bila mrzla kot smrt...

Trenotek je obstal Filip kot kamen, tresel se je po vsem telesu — potem je pa hitro potegnil iz žepa svojo električno svetilko in pritisnil na gumb.

Nato je pa takoj pobegnil iz šupe! Kaj je vendar videl viseti na tramu, ki je držal strop šupe?

Na tramu je visel s zategnjenimi ustnicami, izplazenim jezikom in oteklim nosom vsled Filipove brce — prvi predsednik republike Minorke...

VII. poglavje,

ki dokazuje, da ni še obračunal s Karibdo, kdor je ušel Scili.

Filip je skočil v čoln, a niti z besedico ni omenil tega, kar je ravno kar videl, zagrabil je za vesla. Don Ramon je sedel na klopi molče in držal varno v naročju vitko telo mlade velike kneginje; ni opazil naglice, s katero je Filip skočil iz šupe, ni se menil za besno brzino, s katero je veslal Filip od brega. Kar se pa tiče Filipa Collina moramo ugotoviti, da

je bil v njegovim možganin prostora samo za dva problema: ona mrzla, popasta, odrevenela roka, ki ga je pobožala v zapuščeni šupi... in oni pomilovanja vreden, nakažen obraz, ki ga je zagledal nad seboj... Z vsa močjo je udarjal z vesli ob morje, čoln je hitel skozi meglo... a Filip ni niti mislil, v kateri smeri vesla — minulo je najmanj deset minut, predno se je malo pomiril in začel razsodno misliti.

Prvi razlog je ostavil, prenehal je z veslanjem in si obrisal znoj raz čelo — veliki vojvoda pa ni opazil niti tega da se je čoln ustavil, ravno tako kot ni čutil, ko je začel Filip veslati.

«Visočanstvo!» je rekel Filip.

Don Ramon se ni niti zganil. Filip je vprašal glasneje:

«Visočanstvo, ali imate sploh pojma, kje se nahaja naša jahta?»

Don Ramon se je predramil iz lepih misli:

«Jahta, naša jahta, se gospod profesor... pri vseh vrstah... niti pojma nimam, kje bi mogla biti!»

«Poiskati jo moramo,» je dodal Filip. Vstal je v čolnu, dal roke na usta in zakričal:

«Štorklja! Aha! Kapitan Dupont!»

Nobenega odgovora...

«Aha, kapitan Dupont! Štorklja!»

Zopet nobenega odgovora kot malo

prej... se enkrat je zaklical Filip, toda z istim uspehom. Ničesar ni slišal, ničesar ni zapazil in videl v megli.

Pogledal je velikega vojvode, stvar je res imenitna! Ali je kapitan Dupont odjadral sam, ali se mu je mogoče kaj zgodilo, ko je šel na kopno? Slednjič se je spomnil še enega sredstva. Potegnil je iz žepa revolver, ki ga je profitiral pri nočnih prigrudah, ustrelil je naravnost kviško — potem še enkrat... Učinek teh strelav je sledil takoj, toda bil je popolnoma drugačen nego ga je pričakoval Filip.

Predno se so poizgubili zamoletki odmevi obeh strelav, pretrgala se je okoli njih megla v mlečnobeli luči, ki je začela trepetati vsenaokoli povodi. Reflektor! Reflektor! Filip je čul nek glas v jeziku, ki ga ni razumel, potem kratek premor, nato zamolkel strel... V tem trenutku so svetlobni snopi našli čoln... Filip in vojvoda sta gledala in iskala okoli kod prihaja svetloba; nista se brigala za čoln, ki se je vrtel in zibal na valovih.

(Dalje prihodnjik.)

SLOŽNO DELO SPASI NAROD, ZATO BODIMO SLOŽNI V DELU ZA JUGOSLOVENSKO MATICO!

Tovarniška zaloga papirja
solah in pisarniških potrebščin.
Zalogašstvo raznovrstnih razpisalnic.
M. Tičar, Ljubljana
709 20-18

ERJAVEC & TURK
799 „pri Zlati lopati“ 26-16
trgovina z železnino
(prej Hamman Schmid)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
nasproti križevniške cerkve.
Zaloga cementa in karbida.

Sprejme se uradnik
verziran v knjigovodstvu. Ponudbe na „Balkan“, d. d. za mednarodne Transporte, Ljubljana.

Išče se:
Jamski paznik, samec ali oženjen;
zidarski polir, samec, svoje stroke popolnoma
zidarski polir, več, samostojen delavec.
Ponudbe naj se pošljejo s izprejmi pričeval na upravništvo „Jutra“ pod šifro „Premog“.

Gonilni jermeni za tovarne, mlino, žage in poljedelske stroje v vsaki širini,
tako dobavno.
iv. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Potnika
samo prvovrstno, skušeno in že vpeljeno moč, išče tvornica špirta, likerja in ruma, veletrgovina alkoholnih pijač in veletrgovina z vinom za Slovenijo. Natančne ponudbe pod „Potnik št. 1322“ na upravo „Jutra“.

Spretna prodajalka
slovenščine in nemščine zmožna, se takoj sprejme.
1308 3-2
Luka Putan, Celje
trgovina z drobnarjijo, pleteninami in modna trgovina.

Starejša vdova po uradniku
želi službo premeniti, in sicer kot družabnica, pomočnica; izvedena v vseh domačih delih. Pisma upravi „Jutra“ pod „Postena“.
1323 2-2

Proda se več sto stolov
popolnoma novih, pripravljenih za gostilne, stanovanja itd. Oddajajo se v vsaki množini. Pismene ponudbe je poslati na upravništvo „Jutra“ pod „Stoli“.
1339 2-1

Vestne in agilne akviziterje
pod ugodnimi pogoji (s stalno plačo in provizijo) sprejme Anončna in reklamna družba **Aloma Company**, z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3/L.
1388

Proda se fotografski aparat
6x9, za filme, z vsemi potrebščinami. Na prodaj v pisarni Anončne družbe **Aloma Company**, z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3.
1397

Manufakturst
dober detajlist, se sprejme 1. septembra. Pismene ponudbe na naslov **Ivan Kos**, Ljubljana VII., Celovška cesta 2.
1392

Uradnika sprejme takoj zavarovalnica.
Ponudbe na upravo „Jutra“ pod števil. 1336.
1396 2-1

Naročite se na „Pota in cilji“.
Zbirka poljudno-znanstvenih spisov.
I.-II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. 21 K, II. del, vez. 42 K. Za oba zvezka po pošti K 540 več.
III.-IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v slovoznjo. 72 K, pošta 3 K več.
V. zvezek: A. Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Meh. vez., fin. papir 60 K, pošta 3 K več.
Broš. navadni papir 42 K, po pošti 2 K več.
Naročila sprejema
Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sedna ulica 6.

Največja izbira v kopalnem perilu in trikotarji 900 78
C. J. HAMANN
Mestni trg 8.

Raspisuje se služba pisarniškega uradnika ter regulatorja
za trajno namestitve. Pismene ponudbe je vpslati najkasneje do 30. avgusta t. l. Prejemki po dogovoru. Nastop službe eventualno takoj.
1312 3-2
Zveza Industričev, Ljubljana.

Sklicujte se pri svojih naročilih na oglase v „Jutru“

OGLAS.
Nakup sena in slame.

Dne 27. avgusta zaključevale se bodo pogodbe v intendanturi Dravske divizijske oblasti, vojnemu okragu v Mariboru in Celju, pri Komandi mesta v Ptuj in Slov. Bistrici.

Interesenti naj stavijo pismene ali ustne ponudbe na količine, katere lahko nabavijo.

Pripravljeno seno in slama vsake vrste odkupuje se po dnevni tržni ceni prešana ali neprešana franko vagon.

Dado se vojni tovarni listi in uputnice ter stavljajo se vagoni.

Ponudbe se sprejemajo tudi po 27. avgustu.

Komanda Dravske divizijske oblasti E. br. 13.105.

Lastni razstavnici paviljon na ljubljanskem velikem sejmu 3. do 12. sept. 1921.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1-67 (Ljubljana)

t. č. centrala: Papirnica v Vevčah. Pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja južne železnice: Zalog.

Papirnice v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine v Goričanah in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost-, karton- in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjejni pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzojavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

1335 10-1